

Inbreng Valente ministeriële regeling bij de wet versterking regie volkshuisvesting, 2^e consultatie

Op 16 februari jongstleden is de aangevulde ontwerp ministeriële regeling bij de Wet versterking regie volkshuisvesting gepubliceerd¹. Valente maakt graag gebruik van de mogelijkheid om inbreng te leveren hiervoor. In de consultatie geeft u aan dat de ontwerp-regeling nadere invulling geeft aan het wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting. U geeft aan dat de regeling in maart/april 2024 ter consultatie gelegen heeft. En dat daarom deze consultatie onder andere ziet op de volgende onderwerpen:

- uitwerking nadere voorwaarden urgentie categorie *gezinnen met minderjarige kinderen zonder vaste verblijfplaats*;
- uitbreiding van de definitie van *maatschappelijke binding*;

Onze inbreng richt zich op de eerste twee onderwerpen waar we achtereenvolgens op ingaan.

Nadere voorwaarden urgentie categorie dakloze gezinnen met minderjarige kinderen

De Tweede Kamer heeft in juli 2025 besloten de groep “*gezinnen zonder verblijfplaats met minderjarige kinderen*” middels een amendement² toe te voegen aan de wet als groep met wettelijk recht op urgentie op een sociale huurwoning. Zeer noodzakelijk want ETHOS-telonderzoeken laten zien hoe groot de verborgen dakloosheid is juist ook onder vrouwen met kinderen. De Kamer riep dan ook op juist op deze gezinnen prioriteit te geven bij de aanpak van dakloosheid³. De uitwerking van deze categorie wordt geregeld in artikel 10 van de ontwerp-regeling⁴. Dit artikel 10 geeft nadere voorwaarden als het gaat om dakloze gezinnen met minderjarige kinderen die dakloos zijn.

Als we dat artikel bezien sluiten deze categorieën vrij nauw aan bij het amendement, aangezien het amendement in de toelichting zegt dat het gaat om ‘dakloze gezinnen met minderjarige kinderen (onder één van de leefsituaties onder «Ethos Light»)’. In artikel 10 zouden we dan ook enkel en alleen de beschrijving van alle leefsituaties onder Ethos-Light verwachten, te weten:

- mensen die leven in de openbare ruimte;
- mensen in niet-conventionele woonruimten vanwege een gebrek aan passende huisvesting (zoals auto, kraakpand, vakantiewoning);
- mensen die tijdelijk verblijven bij familie, vrienden of kennissen;
- mensen met dreigende huisuitzetting.
- mensen in de noodopvang voor dakloze mensen;
- mensen in een tijdelijke opvang voor dakloze mensen;
- mensen die een instelling verlaten zonder vervolghuisvesting en mensen die langer in een instelling verblijven wegens gebrek aan passende vervolghuisvesting;

Deze leefsituaties zijn op zich ook nauwgezet omschreven in artikel 10 in de woorden van de Ethos-classificatie. In twee leefsituaties wordt het woordje structureel of duurzaam toegevoegd. Waar de regeling echter echt de mist in gaat is een tweetal toevoegingen in lid 2 en één inbeperking door middel van de toelichting. Het betreft de volgende.

- In Artikel 10, lid 2a wordt als voorwaarde voor het verkrijgen van urgentie gesteld dat ouders een “substantiële zorgtaak” hebben voor hun minderjarige kind(en). Deze

¹ ([Consultatie gestart voor aangepaste regeling bij Wet regie | Home | Volkshuisvesting Nederland](#))

² [Amendement over urgentie voor gezinnen zonder vaste verblijfplaats met minderjarige kinderen](#)

³ [Motie over maatregelen in het Nationaal Actieplan Dakloosheid die specifiek gericht zijn op minderjarigen voorrang geven](#)

⁴ [Overheid.nl | Consultatie Regeling versterking regie volkshuisvesting 2e consultatie](#)

toevoeging heeft geen enkele wettelijke basis. Het woord “substantieel” is niet nader gedefinieerd en werpt onnodige belemmeringen op. Ouders hebben per definitie een zorgtaak voor hun minderjarige kinderen. Wat ons betreft zouden de woorden “waarvoor zij een substantiële zorgtaak hebben” dan ook geschrapt moeten worden.

- De tweede toevoeging is dat in artikel 10 lid 2b. staat dat dat woningzoekenden alleen onder de categorie vallen als zij ‘het huisvestingsprobleem niet redelijkerwijs konden voorkomen.’ Dit voegt iets toe wat nadrukkelijk afwijkt van de geamendeerde wet en om enkel die reden zou deze toevoeging ook al moeten worden afgewezen. Zeker omdat in de toelichting van het amendement juist de onverkwikkelijke praktijk van afwijzingen vanwege ‘schuld’ of ‘verwijtbaarheid’ wordt aangekaart. Het amendement wijst dit juist nadrukkelijk af! Bovendien is deze formulering zo ruim en arbitrair dat hij te pas en te onpas ingeroepen kan worden. Dit zal leiden tot grote interpretatieverschillen binnen en tussen gemeenten - precies de rechtsonzekerheid die in de toelichting op het amendement ook aangegeven wordt deze niet te wensen! Er kan dus meer één conclusie zijn. Artikel 10, lid 2b dient in zijn geheel geschrapt te worden.
- Vervolgens wordt in de toelichting op artikel 10 een volstrekt willekeurige maar ook onuitvoerbare inperking aangebracht. De toelichting op artikel 10 stelt dat een gezin dat bij familie, vrienden of kennissen verblijft alleen als urgent geldt als het “niet vrij kan beschikken over een eigen slaapvertrek”. Dus als iemand noodgedwongen bij iemand tijdelijk verblijft en in de logeerkamer overnacht is diegene ineens niet meer dakloos? En als iemand bij ander op de slaapkamer overnacht weer wel? Dit soort voorwaarden doen totaal geen recht aan de situatie van dakloze mensen en zijn volstrekt onwerkbaar. Bovendien is het een willekeurige inperking van de betreffende ETHOS⁵ categorie mensen die tijdelijk verblijven bij familie, vrienden of kennissen en daarmee wordt iets geregeld wat afwijkt van de wet. Ook hier is onze conclusie: schrap deze inperking in de toelichting en houdt je hierbij aan de Ethos-classificatie.

Alhoewel niet onderdeel van artikel 10 willen we ook wijzen op een aantal artikelen in de regeling (met name in artikel 3) die de werking van artikel 10 (en daarmee het amendement) onnodig en onwenselijk belemmeren. Ook deze lopen we hieronder langs:

- Artikel 3a beschrijft huisuitzettingen in de twaalf maanden voorafgaand aan de aanvraag als weigeringsgrond voor het verstrekken van urgentie. Hiermee wordt in feite gelegaliseerd dat gezinnen met minderjarige kinderen dakloos gemaakt én gehouden kunnen worden op basis van een huisuitzetting. Dit is in strijd met het Verdrag inzake de Rechten van het Kind én de door de Kamer aangenomen motie⁶, waarin uw Kamer de regering opriep tot een verbod op huisuitzettingen van gezinnen met minderjarige kinderen. Ook druist het in tegen de doelstelling uit het Nationaal Actieplan Dakloosheid en wat daarin is opgenomen (geen huisuitzettingen zonder huisvestingsalternatief, niet zijnde opvang). In dit Actieplan wordt bovendien als doel gesteld dat dakloosheid in 2030 tot nul moet zijn gereduceerd. Dat lukt niet als er gezinnen met kinderen uit hun huis worden gezet zonder dat alternatieve huisvesting voorhanden is. Wij sluiten ons daarom aan bij het voorstel om in artikel 3a een uitzondering voor dakloze gezinnen met minderjarige kinderen te maken.
- Artikel 3c opent de mogelijkheid om urgentie te weigeren als het huisvestingsprobleem binnen een niet nader omschreven “redelijke termijn” zelf opgelost kan worden door het al dan niet tijdelijk bewonen van onzelfstandige woonruimte. In de praktijk komt dit neer op een verkapte zelfredzaamheidstoets. Voor dakloze gezinnen is dat onredelijk: een gezin dat

---

⁵ ETHOS staat voor ‘European Typology of Homelessness and Housing Exclusion’ en definieert dakloosheid als een gebrek aan voorwaardige huisvesting. De ETHOS-Light definitie onderscheidt zes categorieën van dak- en thuisloosheid. Het is de officiële, door de overheid erkende en gehanteerde definitie van dakloosheid.

⁶ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2025Z17476&did=2025D40739>

dakloos is of dreigt te raken, is per definitie niet zelfredzaam. Dat geldt des te sterker voor vrouwen met kinderen, voor wie het vinden van een veilige plek in hun netwerk vaak problematisch is. Ook zou dit artikel ertoe kunnen leiden dat vrouwen en hun kinderen langer in een geweldadige relatie blijven zitten, omdat ze geen alternatief hebben. Onze oproep is dan ook om artikel 3c te schrappen of in elk geval dusdanig te regelen dat dakloze gezinnen met minderjarige kinderen te allen tijde onmiddellijk en onvoorwaardelijk recht hebben op urgentie.

- Artikel 3f stelt dat gemeenten urgentie mogen weigeren als iemand niet in het eigen bestaan of in de kosten voor de woning kan voorzien. Dit is een cirkelredenering: gebrek aan inkomen is vaak juist een oorzaak van dakloosheid. Bovendien staat deze eis haaks op ander overheidsbeleid. In Nederland heeft ieder persoon die ouder is dan 21 jaar en rechtmatig in Nederland verblijft, recht op een inkomen ter hoogte van het wettelijk bestaansminimum. Dit is een door de overheid vastgesteld bedrag dat volgens de wet minimaal nodig is om van te kunnen leven. Daarnaast weten we dat veel dakloze gezinnen bestaan uit moeders met minderjarige kinderen. Gebrekkige financiële zelfstandigheid is, naast geweld tegen vrouwen, een voorname oorzaak van dakloosheid onder vrouwen. Dit zal ook gelden voor een deel van de andere dakloze gezinnen. Deze weigeringsgrond leidt dus per definitie tot uitsluiting van dakloze gezinnen. Ook hierbij is ons voorstel dus om dit artikel te schrappen.

Uitbreiding van de definitie van maatschappelijke binding

Wij zien veel en grote problemen ontstaan bij de uitvoering van artikel 2 lid 1b. Weliswaar is als 2^e juncto toegevoegd dat iemand 'maatschappelijk gebonden aan de woningmarktregio [is] indien hij verbleef in een instelling als bedoeld in artikel 12, derde lid, onderdelen c tot en met h, van de wet in die woningmarktregio', maar onduidelijk is of dit gecombineerd is met het 3^e juncto. In het 3^e juncto staat immers dat 'voorafgaand aan het verblijf in een instelling ten minste drie jaar onafgebroken ingezetene is dan wel gedurende de voorafgaande vijf jaar ten minste drie jaar onafgebroken ingezetene is geweest van die woningmarktregio.'. Als dit als gecombineerd moet worden gezien leidt dit ertoe dat iemand die uit regio X komt en in regio Y beschermd woont of opgevangen wordt in de opvang (is mogelijk op basis van landelijke toegankelijkheid in de Wmo), gedwongen wordt om weer terug te keren naar de regio van herkomst, terwijl hij of zij inmiddels langdurig verblijft in regio Y en soms ook de veiligheid noodzaakt juist niet terug te willen keren. De minister geeft vervolgens aan dat woningregio's dit met elkaar kunnen oplossen, maar de praktijk leert dat dat vooral zal betekenen dat regio's weigeren cliënten een woning toe te wijzen. Een helder landelijke uitspraak en routing is van belang, zodat cliënten niet tussen wal en schip vallen, de door- en uitstroom stopt, en er onveilige en ongepaste situaties ontstaan.

Wij gaan graag in overleg met de VNG en anderen om te kijken wat een passende oplossing is.

